

3.4. Lý thuyết về lợi nhuận

Lý thuyết về lợi nhuận

- Khái niệm và công thức tính lợi nhuận
- Ý nghĩa của việc phân tích lợi nhuận trong doanh nghiệp
- Tối đa hóa lợi nhuận

Lợi nhuận

- Khái niệm:
 - Lợi nhuận là phần chênh lệch giữa tổng doanh thu và tổng chi phí sản xuất
- Công thức tính:

$$\pi = TR - TC = (P - ATC).Q$$

Ý nghĩa kinh tế của lợi nhuận

- là chỉ tiêu kinh tế tổng hợp, phản ánh toàn bộ kết quả và hiệu quả của quá trình sản xuất – kinh doanh.
- là động lực thúc đẩy các doanh nghiệp SX-KD.
- đáp ứng được nhu cầu tái sản xuất mở rộng của doanh nghiệp.
- Lợi nhuận là tiền thưởng cho việc chịu mạo hiểm là phần thu nhập về bảo hiểm khi vỡ nợ, phá sản, sản xuất không ổn định.

Các yếu tố tác động đến lợi nhuận

- Lượng cầu (lượng bán)
- Giá bán.
- Chi phí sản xuất.

Doanh thu và doanh thu cận biên

- Doanh thu (TR) là tổng số tiền mà doanh nghiệp thu được sau khi bán được các hàng hóa hoặc dịch vụ trên thị trường.
- Công thức tính: $TR = P_{(Q)} \cdot Q = aQ - bQ^2$.
- Doanh thu cận biên (MR) là mức doanh thu tăng thêm khi bán thêm được một đơn vị hàng hóa hoặc dịch vụ.
- Công thức tính: $MR = \Delta TR / \Delta Q = TR'_{(Q)}$.

Mối quan hệ giữa P và MR

- Nếu số lượng sản phẩm bán ra không phụ thuộc vào mức giá (tại mọi mức sản lượng, giá bán đều không đổi) thì $MR = AR = P$
- Nếu sản lượng bán ra tùy theo mức giá thì MR sẽ luôn nhỏ hơn P trừ điểm đầu tiên. Thể hiện trên đồ thị là đường MR nằm dưới đường P .

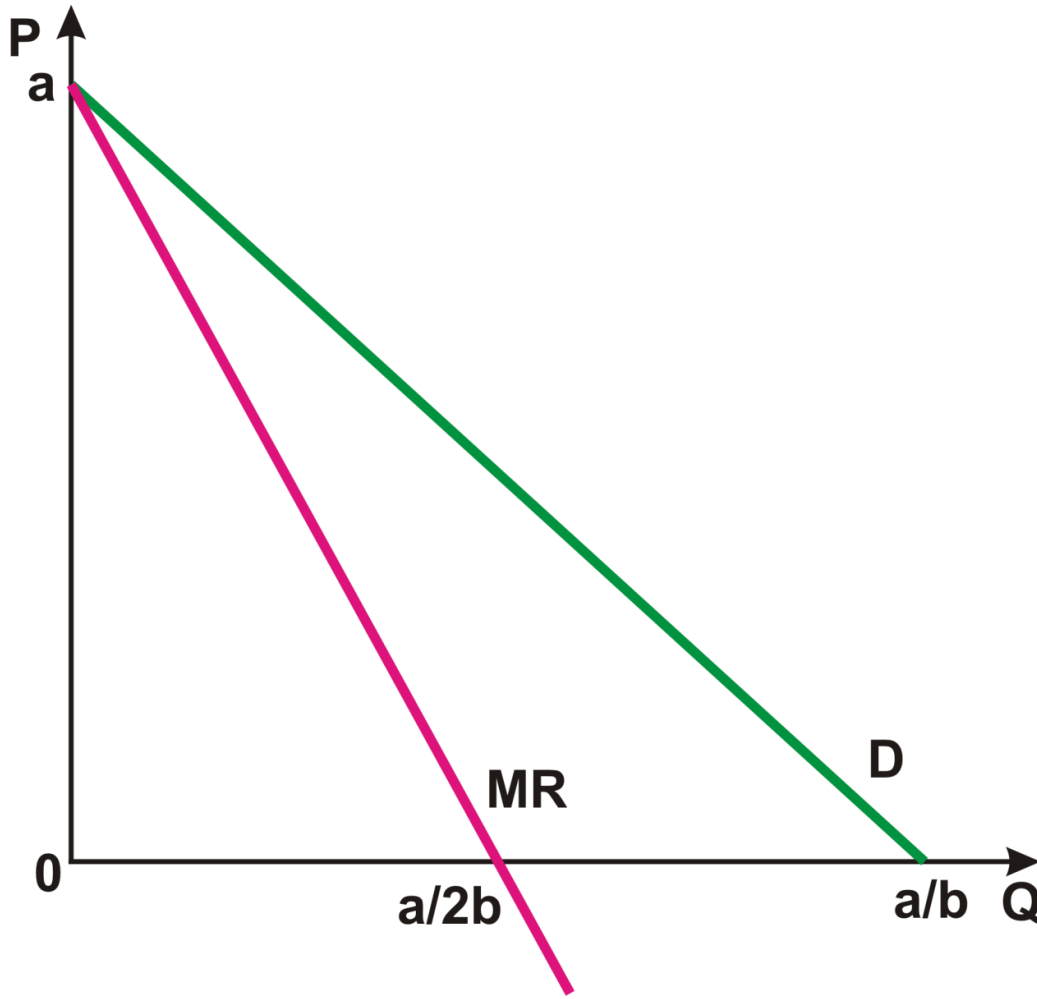

Mối quan hệ giữa P và MR

- Đối với đường cầu tuyến tính
 - Phương trình hàm cầu có dạng $P = a - bQ$
 - Tổng doanh thu $TR = P \times Q = aQ - bQ^2$
 - Doanh thu cận biên $MR = a - 2bQ$

Mối quan hệ giữa P và MR

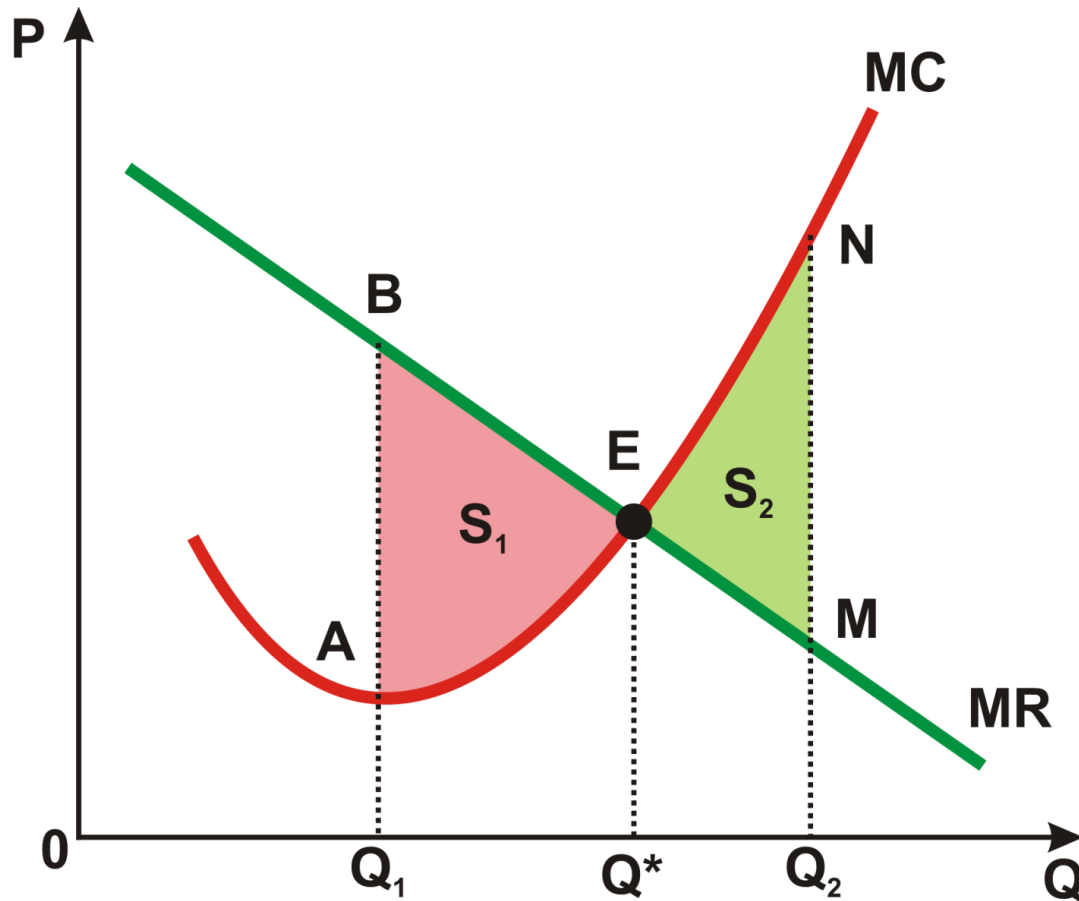

Tối đa hóa lợi nhuận

- Điều kiện tối đa hóa lợi nhuận của một hãng bất kỳ: $MR = MC$.
- Chứng minh

$$\begin{aligned}\Pi &= TR - TC \Rightarrow \Pi_{\max} \Rightarrow \Pi'_{(Q)} = TR'_{(Q)} - TC'_{(Q)} = 0 \\ &\Rightarrow MR - MC = 0 \Rightarrow MR = MC \Rightarrow \Pi_{\max}\end{aligned}$$

Tối đa hóa lợi nhuận

Tối đa hóa lợi nhuận

- Nếu $MR > MC$ thì tăng Q sẽ tăng π
- Nếu $MR < MC$ thì giảm Q sẽ tăng π
- Nếu $MR = MC$ thì sản lượng là tối ưu Q^* , và lợi nhuận là tối đa $\pi_{\max}$.

GIẢI ĐÁP TÌNH HUỐNG KHỞI ĐỘNG BÀI

- Giá trị 170 triệu chính là chi phí kế toán, các khoản trả trực tiếp bằng tiền để tiến hành kinh doanh. Khi tính toán chi phí kinh tế, bạn phải tính đến chi phí cơ hội của tất cả các nguồn lực bạn đã sử dụng vào kinh doanh. Có những nguồn lực bạn sử dụng vào trong quá trình kinh doanh nhưng không thể hiện bằng các khoản trả trực tiếp, ví dụ do mở cửa hàng bạn đã phải từ bỏ công việc với mức lương hàng năm là 72 triệu, bạn không còn được nhận số tiền cho thuê nhà là 60 triệu và bạn cũng không còn được nhận tiền lãi 30 triệu. Đây chính là những chi phí ẩn, xuất hiện do bạn sử dụng chính những nguồn lực mà bạn là chủ sở hữu. Mặc dù không phải trả tiền trực tiếp cho ai nhưng bạn đã từ bỏ cơ hội được nhận số tiền này do bạn đã đưa các nguồn lực do mình sở hữu vào kinh doanh.
- Như vậy, bạn cần tính thêm $(72 \text{ triệu} + 60 \text{ triệu} + 30 \text{ triệu}) = 162 \text{ triệu}$ vào chi phí kinh tế của mình. Thực chất, tổng chi phí kinh tế của bạn là: $170 \text{ triệu} + 162 \text{ triệu} = 332 \text{ triệu}$ lớn hơn so với chi phí kế toán.

TỔNG KẾT CHƯƠNG

Các nội dung đã nghiên cứu:

- ❑ Lý thuyết sản xuất
- ❑ Lý thuyết chi phí sản xuất
- ❑ Lựa chọn đầu vào tối ưu
- ❑ Lý thuyết về lợi nhuận

THUẬT NGỮ - GLOSSARY

Tiếng Việt	Tiếng Anh
Chi phí ẩn	Implicit Cost
Chi phí biến đổi (TVC)	Variable Cost
Chi phí cận biên (MC)	Marginal Cost
Chi phí cố định (TFC)	Fixed Cost
Chi phí cơ hội	Opportunity Cost
Chi phí hiện	Explicit Cost
Dài hạn	Long - Run
Hàm sản xuất	Production Function
Hiệu suất không đổi theo quy mô	Constant Returns to Scale
Hiệu suất tăng theo quy mô	Increasing Returns to Scale
Lợi nhuận kế toán	Accounting Profit
Lợi nhuận kinh tế	Economic Profit

Tiếng Việt	Tiếng Anh
Lợi nhuận thông thường	Normal Profit
Sản lượng tối đa hóa lợi nhuận	Profit Maximizing Output
Sản phẩm bình quân (AP)	Average Product
Sản phẩm cận biên (MP)	Marginal Product
Quy luật năng suất cận biên giảm dần	The Law of Diminishing Returns
Hiệu suất giảm theo quy mô	Decreasing Returns to Scale
Ngắn hạn	Short – Run
Tổng chi phí (TC)	Total Cost
Tổng doanh thu (TR)	Total Revenue
Tối đa hóa lợi nhuận	Profit Maximization
Tỷ lệ thay thế kỹ thuật cận biên (MRTS)	Marginal Rate of Technical Substitution

XIN CẢM ƠN!

Thanks for your listening!

